

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

A helyi önkormányzati képviselők képzése

I. A helyi önkormányzatok helye az államszervezetben

- **A helyi önkormányzás alapja:**
 - a közhatalom forrása a nép;
 - a közhatalom gyakorlásának letéteményesei a helyi önkormányzatok
- **A helyi önkormányzás joga és gyakorlása:**
 - a helyi önkormányzás joga a választópolgárok közösségét illeti, melyet gyakorolhatnak

Közvetlenül helyi
népszavazás útján

Közvetett módon
választott képviselő

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

I. A helyi önkormányzatok helye az államszervezetben

A helyi önkormányzatok helye és szerepe

- **A helyi önkormányzatok helye és szerepe:**
 - a helyi önkormányzatok az állami szervezetrendszer részei
 - szerepük meghatározó a közfeladatok ellátásában
- **A helyi önkormányzatok alapvető rendeltetése:**
 - helyi közhatalom gyakorlása
 - helyi közügyek intézése
 - lakosság közszolgáltatásokkal való ellátása
 - helyi önkormányzás és a lakossággal való együttműködés
 - személyi feltételek megteremtése
 - anyagi feltételek megteremtése

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

I. A helyi önkormányzatok helye az államszervezetben

A helyi önkormányzatok típusai

- **Települési önkormányzatok**

- községi
- nagyközségi
- városi
- járásszékhely városi
- megyei jogú városi
- fővárosi kerülete

- **Területi önkormányzatok**

- fővárosi
- megyei

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

I. A helyi önkormányzatok helye az államszervezetben

Önkormányzati jogok az Alaptörvényben

- **Az önkormányzati autonómiát biztosító jogok:**
 - szabályozás (rendeletalkotás)
 - önálló döntés (határozathozatal, igazgatás)
 - gazdasági önállóság (adókiivetés, tulajdon, költségvetés, vállalkozás)
 - szervezetalakítás szabadsága
 - szabad együttműködés (társulás, érdekképviselő, nemzetközi szervezetek) → törvény kötelezővé teheti
- **Önkormányzati jogok védelme**
 - felterjesztési jog
 - véleménynyilvánítás

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

I. A helyi önkormányzatok helye az államszervezetben

A helyi önkormányzás alapelvei

- **Demokratikus működés**
- **Széleskörű nyilvánosság**
- **Átfogó felelősség (több feladatot lát el)**
- **Önállóság**
- **Jogszerű működés védelme (AB, bíróság)**
- **Rendeltetésszerű joggyakorlás**
- **Önfenntartás**

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

I. A helyi önkormányzatok helye az államszervezetben

Az önkormányzati rendszer kialakulása és működtetése

- **Az önkormányzati rendszer kiépülése:**
 - az 1990. évi LXV. törvény (Ötv.) megalkotása
 - működés alapjainak lerakása (helyi adó, vagyontörvény, hatáskör)
 - önkormányzati feladatrendszer bővülése
 - a működést segítő törvények (társulás, kistérség)
 - jelentős eredmények
- **Az önkormányzati rendszer ellentmondásai**
 - strukturális problémák (elaprózott szerkezet, gyenge középszint)
 - működési zavarok (sok államig. feladat, állami szerep tisztázatlan)
 - finanszírozási gondok (bővülő feladatok, szűkülő források)
 - halmozódó problémák fokozatosan elnehezítették a működést

Az önkormányzati rendszer megújítása

- **Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.)**
- **Célok:**
 - modern, költséghatékony, feladatorientált rendszer alapjai
 - az alapértékek megőrzése
 - a helyi önkormányzatok pénzügyi helyzetének megszilárdítása
- **Államreform részeként valósult meg:**
 - változott az állam/önkormányzat munkamegosztás (oktatás, eü.)
 - létrejöttek a járási hivatalok (csökkent az államig. feladatok száma);
 - megváltozott a megye szerepe;
 - a feladattelepítés elvei megújultak (differenciálás);
 - feladatalapú támogatási rendszer

A képviselő-testület működése

- **Képviselő-testület:**
 - választott szerv (5 évre)
 - gyakorolja a helyi önkormányzat feladat- és hatásköreit (átruházás)
 - ülések nyilvánosak (esetenként zárt)
 - rendes/rendkívüli ülések
 - rendeletalkotás
- **Társult képviselő-testület:**
 - gazdaságosság
 - közös hivatal, intézmények stb.

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

II. A képviselő-testület, bizottság szerepe, működése

Nyilvános és zárt képviselő-testületi ülések

- **Nyilvános:**
 - az ülés főszabályként nyilvános, zárt ülés csak kivételes esetekben
- **Zárt:**
 - **Kötelező** zárt ülést tartani, *pl.:*
 - összeférhetetlenség
 - méltatlanság
 - fegyelmi büntetés kiszabása, vagyonnyilatkozattal összef. eljárás
 - **Érintett kérésére** kerül elrendelésre, *pl.:*
 - választás, kinevezés
 - vezetői megbízás adása, visszavonása
 - **Lehet elrendelni**, ha üzleti érdeket sértene a nyilvános ülés, *pl.:*
 - az önkormányzat vagyonával való rendelkezés
 - pályázat megtárgyalása

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

II. A képviselő-testület, bizottság szerepe, működése

A képviselő-testület határozatképessége

- **Egyszerű többség:**
 - jelenlevő képviselők többsége
- **Minősített többség:**
 - megválasztott képviselők többsége
- **Javaslat → Döntés**

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

II. A képviselő-testület, bizottság szerepe, működése

A képviselő-testület döntéshozatala SZMSZ szerint

- **Nyílt szavazás módja, eljárási szabályai**
 - Kézfelemeléssel
 - Szavazatszámoló géppel
 - Ezek együttes alkalmazásával
- **Titkos szavazás szabályai**
 - Tartható titkos szavazás: zárt ülési témában (zárt ülés nélkül is)
 - Kötelező titkos szavazás: alpolgármesteri/megyei elnöki tisztség
- **Név szerinti szavazás szabályai**
 - Képviselők egynegyedének indítványára
 - SZMSZ-ben meghatározott esetekben
- **Eljárási szabályokat SZMSZ-ben kell rögzíteni**

A képviselő-testületi határozat

- **Határozatok csoportosítása:**

- Tartalma szerint:
 - gazdasági (kötségvetési)
 - munkáltatói
 - hatósági
 - egyéb döntések
- Várható hatása szerint:
 - hosszú távra szólóak
 - adott időtartamra érvényesek
- Döntéshozó szerint:
 - képviselő-testületi döntések
 - önkormányzat szervei általi döntések

- **Határozatokra vonatkozó szabályok:**

- Ágazati, szakmai jogszabályok
- Ket. szabályai
- Szmsz

Az önkormányzati rendelet

- **A képviselő-testület rendeletet alkot:**
 - törvény felhatalmazása alapján /
 - törvényben nem szabályozott társadalmi viszony rendezésére
- **Minősített többség**
- **Illetékessége:**
 - főszabályként az önkormányzat illetékességi területe
 - társulás és társult képviselő-testület esetén speciális szabály
- **Kihirdetése:** helyben szokásos módon
- **Aláírója:** jegyző és polgármester
- **Jogforrási hierarchiába illeszkedik**
- **Jellemző rendeletalkotási tárgyak:**
 - szmsz; költségvetés; vagyongazdálkodás; szociális rendelet stb.

A jegyzőkönyv

- **Az ülésről jegyzőkönyvet kell készíteni, amelynek kötelező tartalmi elemeit a törvény felsorolja:**
 - testületi ülés helye, időpontja
 - megjelenés ténye
 - javasolt, elfogadott napirendi pontok
 - előterjesztések
 - hozzászólók neve, részvételük jogcíme, elhangzottak lényege
 - szavazásra feltett döntési javaslat pontos tartalma
 - döntéshozatalban résztvevők száma
 - döntésből kizárt képviselő neve és a kizárás indoka
 - jegyző jogszabálysértésre vonatkozó jelzése
 - szavazások eredménye
 - döntések
 - SZMSZ-ben meghatározottak

A bizottság feladata

- **Alapfeladata:**
 - a képviselő-testület döntéseinek előkészítése;
 - végrehajtásának szervezése;
 - végrehajtás ellenőrzése
- **Döntéshozatalban való részvétel:**
 - a képviselő-testület döntési jogot is biztosíthat számára;
 - a képviselő-testület a döntési jogot visszavonhatja, utasítást adhat, hatósági ügyben a fellebbezést elbírálja
 - bizottsági ügyrendről, munkaterv elfogadásáról személyes érintettség esetén a kizárásról dönthet;
 - önállóan meghozott döntések

A bizottság összetétele

- **Elnök és tagok megbízatása a megválasztásukkal jön létre, maximum a képviselő-testület megbízatásának időtartamára**
- **Tagok több mint fele (közte az elnök) az önkormányzati képviselők közül**
- **Külsős tagok is választhatók**
- **Polgármester/alpolgármester nem lehet sem tag, sem elnök**
- **Polgármester és jegyző tanácskozási joggal részt vehet a bizottsági ülésen**

A bizottság megalakításának szabályai

- **KT maga határozza meg** a bizottsági struktúráját, bizottságok feladatköröket, létszámát, személyi összetételét (ezeket a polgármester előterjesztésére bármikor megváltoztathatja)
- **Kötelező bizottságok:** kétezer lakos felett pénzügyi bizottság
- **Fakultatív bizottságok:** bármikor megszüntethetők
- **Ideiglenes bizottság létrehozása:** egyes önkormányzati feladatok ellátásának időtartamára
- **Ezer főt meg nem haladó** településen a kötelező bizottsági feladat- és hatásköröket egy bizottság is elláthatja
- **Száz főt meg nem haladó** településen a bizottsági feladatokat a képviselő-testület látja el

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

III. Modul

A helyi önkormányzat

tisztségviselői

2016. október 25.

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

III. A helyi önkormányzat tisztségviselői

A polgármester

- ❖ helyi politikus, választott tisztségviselő, a helyi közélet első számú szereplője;
- ❖ megbízatását közvetlenül a választópolgároktól kapja, erős felhatalmazás;
- ❖ a képviselő-testület elnöke, összehívja és vezeti a testület ülését;
- ❖ tagja a képviselő-testületnek, képviseli a testületet;
- ❖ a testület határozatképessége, döntéshozatala, működése szempontjából önkormányzati képviselőnek tekintendő

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

III. A helyi önkormányzat tisztségviselői

A polgármesteri tisztség keletkezése

- ❖ tisztsége (jogai és kötelezettségei) megválasztásával keletkezik;
- ❖ a tisztség betöltésének módja: főállású vagy társadalmi megbízatású lakosságszámtól függetlenül;
- ❖ főállású a polgármester, ha főállású polgármesterként választották meg;
- ❖ a képviselő-testület a megbízatás időtartamán belül egy alkalommal a polgármester egyetértésével, a szervezeti és működési szabályzat egyidejű módosításával megváltoztathatja a tisztség betöltésének módját;
- ❖ megválasztását követően esküt tesz, esküokmányt ír alá;
- ❖ javadalmazásának pontos mértéke az Möt.-ben szerepel, attól eltérni nem lehet

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

III. A helyi önkormányzat tisztségviselői

A polgármesteri tisztség megszűnése

- ❖ az új polgármester megválasztásával;
- ❖ ha a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán már nem választható;
- ❖ az összeférhetetlenség kimondásával;
- ❖ méltatlanság megállapításával;
- ❖ sorozatosan törvénysértő tevékenysége, mulasztása miatti jogi felelősségének jogerős bírósági ítéletben történő megállapításával, az ítélet jogerőre emelkedésének a napjával;
- ❖ a tisztségről történő lemondással;
- ❖ a képviselő-testület feloszlásának kimondását követően új polgármester megválasztásával;
- ❖ az Országgyűlésnek a helyi önkormányzat képviselő-testülete feloszlását kimondó határozatával;
- ❖ halálával

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

III. A helyi önkormányzat tisztségviselői

A polgármester feladat- és hatáskörei, egyéb jogosítványai

Eredetüket tekintve:

- ❖ képviselő-testület által átruházott;
- ❖ törvények által közvetlenül a polgármester számára meghatározott

Jellegük alapján:

- ❖ a képviselő-testülethez, bizottsághoz kapcsolható feladatok,
- ❖ az önkormányzati hivatallal kapcsolatos teendők;
- ❖ államigazgatási feladat- és hatáskörök ellátása;
- ❖ a civil szervezetekkel, a lakossággal összefüggő feladatok

Kiemelendő:

- ❖ „vétójog”;
- ❖ döntéshozatal a testület helyett „nem döntés” miatt, illetve két ülés között;
- ❖ jegyző, aljegyző kinevezése

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

III. A helyi önkormányzat tisztségviselői A polgármesterre vonatkozó összeférhetetlenségi és méltatlansági szabályok

Fő szabályként alkalmazni kell az önkormányzati képviselő összeférhetetlenségére és méltatlanságára vonatkozó szabályokat;

Eltérő rendelkezések:

- ❖ 1500 fő alatti település polgármesterére a képviselőre irányadó szabályok vonatkoznak (a főállású polgármester más kereső tevékenységet is folytathat);
- ❖ az 1500 fő feletti településen a főállású polgármester csak tudományos és szellemi tevékenységet végezhet;
- ❖ az 1500 fő feletti településen társadalmi megbízatású polgármester nem lehet intézményvezető és foglalkoztatott;
- ❖ a polgármester lehet megyei közgyűlés tagja, de elnöke, alelnöke nem

III. A helyi önkormányzat tisztségviselői

Az alpolgármester

- ❖ alapvető rendeltetése a polgármester helyettesítése, munkájának segítése;
- ❖ személyére csak a polgármester tehet javaslatot, a képviselő-testület választja (választása: titkos szavazás, minősített többség);
- ❖ egy alpolgármester választása kötelező (kizárólag a testület tagjai közül);
- ❖ több alpolgármester is választható;
- ❖ alpolgármester választható nem képviselő-testület tagjai közül is (korlátozott jogkör);
- ❖ az alpolgármester főállású akkor lehet, ha a polgármester is az;
- ❖ illetményét, tiszteletdíját a testület a polgármester díjazásának 70-90%-ában állapítja meg

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

III. A helyi önkormányzat tisztségviselői Az alpolgármesteri tisztség megszűnésének esetei

- ❖ alapvetően megegyezik a polgármesteri tisztség megszűnési eseteivel;
- ❖ megszűnik az alpolgármester tisztsége:
 - a választás napjával, ha a következő általános önkormányzati választáson nem választják meg önkormányzati képviselőnek;
 - képviselővé választása esetén az alakuló ülés napján

Ha a polgármester javaslatára a képviselő-testület az alpolgármester megbízását titkos szavazással, minősített többséggel visszavonja;

Ha a képviselő-testület a megbízását nem vonja vissza, a polgármester írásban, teljes körűen megvonhatja az alpolgármester feladatait

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

III. A helyi önkormányzat tisztségviselői

A jegyző

- ❖ a képviselő-testület szerve, döntési jogköre is van;
- ❖ a funkció lényeges eleme a közvetítő jellegű tevékenység (hivatal – polgármester – testület – bizottságok);
- ❖ első számú szakmai vezető (képzettség: főiskola, egyetem);
- ❖ a polgármester(ek) nevezi(k) ki határozatlan időre, vezetői munkakör, díjazás – Kttv.;
- ❖ formai változás: a hivatal vezetője a jegyző, a fővárosban a főjegyző;
- ❖ testület legfeljebb 6 hónap időtartamra az SZMSZ-ben rendelkezhet a jegyzői feladatok ellátásának módjáról;
- ❖ a tisztség betöltetlensége esetén a kormányhivatal vezetője ideiglenes hatállyal a jegyzői feladatok ellátására hivatali köztisztviselőt, vagy más jegyzőt nevez ki

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

III. A helyi önkormányzat tisztségviselői

A jegyző feladatai

Képviselési szervekkel kapcsolatos:

- ❖ adminisztratív, technikai jellegű, szervezési feladatok;
- ❖ döntések tartalmi előkészítése és a jogszabályoknak való megfelelésének biztosítása, jegyzőkönyv a testületi ülésekről

Szakmai feladatellátásával összefüggő

A hivatal vezetése:

- ❖ államigazgatási, önkormányzati és önkormányzati hatósági feladatok ellátása

Évente beszámol a képviselő-testületnek a hivatal munkájáról

Gyakorolja a munkáltatói jogokat a hivatal köztisztviselői és munkavállalói tekintetében

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

III. A helyi önkormányzat tisztségviselői Aljegyző

- ❖ helyettesíti a jegyzőt, ellátja a jegyző által meghatározott feladatokat;
- ❖ 10 000 fő felett kötelező a kinevezése;
- ❖ főváros, a fővárosi kerület, a megyei jogú város és a megyei közgyűlés hivatala esetén több aljegyző is kinevezhető;
- ❖ kinevezésére a jegyzőre vonatkozó szabályok irányadók;
- ❖ illetményét kinevezésekor a polgármester, azt követően a jegyző állapítja meg

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

IV. Modul

A képviselő-testület hivatala és társulása

2016. október 25.

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

IV. A képviselő-testület hivatala és társulása

A hivatal

Az Alaptörvény és az Mötv. alapján a képviselő-testület hivatalt hoz létre:

- ❖ a hivatal az önkormányzat szerve, mely ellátja a képviselő-testület munkájával kapcsolatos feladatokat, illetve közreműködik a polgármester, jegyző feladat- és hatáskörébe utalt államigazgatási feladatok ellátásában

A hivatalok típusai:

- ❖ önálló **polgármesteri hivatal** (megyei önkormányzati hivatal, főpolgármesteri hivatal, fővárosi kerületi polgármesteri hivatal);
- ❖ **közös önkormányzati hivatal**

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

IV. A képviselő-testület hivatala és társulása

A közös önkormányzati hivatal

Feltételek:

- ❖ valamennyi, a közös hivatalhoz tartozó településnek **egy járason belül** kell lennie,
- ❖ a közös hivatalt alkotó települések **egymással határosak**, vagy közigazgatási területüket **legfeljebb egy másik település** közigazgatási területe **választja el** egymástól,
- ❖ a települések összlakosságának együtt el kell érnie a **2000 főt**, vagy a közös hivatalhoz tartozó települések száma **legalább 7 kell**, hogy legyen *(kivétel: város esetében nem kell alkalmazni az összlakosságszámra vonatkozó követelményt)*.

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

IV. A képviselő-testület hivatala és társulása

Speciális szabályok

- ❖ A városi, valamint a kétezer főt meghaladó lakosságszámú települési önkormányzat képviselő-testülete nem tagadhatja meg a közös önkormányzati hivatal létrehozására irányuló megállapodás megkötését, ha azt a vele határos település kezdeményezi, *kivéve, ha a megállapodás megkötésének megtagadását a kormányhivatal vezetője jóváhagyja*
- ❖ Az önkormányzatokért felelős miniszter jóváhagyásával el lehet térni a közös hivatalok létrehozásakor a lakosságszámra és a tagtelepülések létszámára vonatkozó előírásoktól:
 - ha a nemzetiségek aránya településenként és nemzetiségenként eléri a 20%-ot, valamint
 - a települések összlakosságszáma meghaladja az 1500 főt, vagy a közös hivatalhoz tartozó önkormányzatok száma legalább 5.

A fentiekben túl valamennyi érintett képviselő-testület azonos tartalmú és minősített többséggel elfogadott döntése is szükséges.

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

IV. A képviselő-testület hivatala és társulása

A székhely és az eljárási szabályok

- ❖ a közös önkormányzati hivatal székhelye: amennyiben valamely tag város, úgy az a székhely, egyéb esetben az önkormányzatok állapodnak meg a székhely településről;
- ❖ a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó képviselő-testületeknek kell megállapodniuk a közös hivatal létrehozásáról;
- ❖ közös önkormányzati hivatalt alakítani, megszüntetni választási ciklusonként csak egyszer, az általános önkormányzati választásokat követő hatvan napon belül lehet;
- ❖ a megállapodás a következő év január 1-jén lép hatályba.

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

IV. A képviselő-testület hivatala és társulása

A kijelölés

- ❖ amennyiben a közös önkormányzati hivatal létrehozására a törvényi határidőn belül nem kerül sor, vagy ahhoz valamely település – megállapodás hiányában nem tud csatlakozni – a kormányhivatal a határidő leteltét követően kijelöli a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó településeket;
- ❖ a kijelölés esetén is meg kell felelni a közös önkormányzati hivatal létrehozása feltételeinek;
- ❖ a kijelölt településeknek kell a megállapodást megkötniük.

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

IV. A képviselő-testület hivatala és társulása

A hivatal feladatai

- ❖ képviselő-testület döntéseinek szakmai előkészítése, döntések végrehajtása;
- ❖ államigazgatási feladatok ellátása;
- ❖ közös önkormányzati hivatal esetén kihelyezett ügyintézés biztosítása (ügyfélszolgálat, ügyintéző).

IV. A képviselő-testület hivatala és társulása

A helyi önkormányzatok társulásai

- ❖ lényege: két vagy több önkormányzat megállapodás útján történő közös feladatellátása;
- ❖ Mötv. - kevesebb a kötelező szabály, tágabb tér az önkormányzatok megállapodásának;
- ❖ társulási megállapodásokat felül kellett vizsgálni, szükség esetén az Mötv. szabályaihoz igazítani.

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

IV. A képviselő-testület hivatala és társulása

A társulások általános szabályai

- ❖ a képviselő-testületek egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hozhatnak létre;
- ❖ írásbeli megállapodás;
- ❖ a képviselő-testületek mindegyikének **minősített többségű döntése** szükséges a társulási megállapodás jóváhagyásához, módosításához, a társulás megszüntetéséhez;
- ❖ **csatlakozni** a naptári év első napjával, **kiválni** a naptári év utolsó napjával lehet, azonban törvény, illetve megállapodás alapján eltérő időpont is lehet;
- ❖ a csatlakozásról és a kiválásról szóló **döntést legalább hat hónappal korábban** meg kell hozni és erről a társulási tanácsot értesíteni kell;
- ❖ **kizárásról** a társulási tanács dönt.

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

IV. A képviselő-testület hivatala és társulása

A társulások megszűnése

A társulás megszűnik:

- ❖ ha a társulási megállapodásban meghatározott időtartam eltelt;
- ❖ törvényben meghatározott megszűnési feltétel teljesült;
- ❖ ha a társulás tagjai azt minősített többséggel meghozott döntésükkel elhatározzák;
- ❖ a törvény erejénél fogva;
- ❖ bíróság jogerős döntése alapján.

IV. A képviselő-testület hivatala és társulása

A társulások feladatellátásának módja, gazdálkodása

- ❖ költségvetési szervet, gazdálkodó szervezetet, nonprofit szervezetet, továbbá egyéb szervezetet alapíthat és kinevezi a vezetőiket;
- ❖ *eltérő megállapodás hiányában* a társulás működési költségeihez a tagok az általuk képviselt települések lakosságszámának arányában járulnak hozzá;
- ❖ *eltérő megállapodás hiányában* megszűnés, kiválás, kizárás esetén a társulás vagyonát annak a tagnak kell visszaadni, amely azt a társulás rendelkezésére bocsátotta.

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

IV. A képviselő-testület hivatala és társulása

A társulási megállapodás kötelező tartalmi elemei

- ❖ a társuláshoz tartozó települések lakosságszáma;
- ❖ a közösen ellátandó kötelező és önként vállalt feladatok;
- ❖ a társulás döntéshozó szervének megjelölése;
- ❖ a társulási tanács tagjait megillető szavazatarány;
- ❖ a társulás fenntartásával, működtetésével kapcsolatosan az egyes képviselő-testületek pénzügyi hozzájárulásának mértéke és annak teljesítési módja;
- ❖ a szolgáltatások igénybevételének feltételei;
- ❖ a társulás működése ellenőrzési rendje;
- ❖ a társulásból történő kiválás és kizárás feltételei

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

IV. A képviselő-testület hivatala és társulása

A társulás szervezete és működése

- ❖ a társulási tanácsnak a tagjai közül elnököt kell választania, alelnök választása lehetőség;
- ❖ bizottság(ok) létrehozásának lehetősége;
- ❖ határozatképesség;
- ❖ minősített döntést igénylő kérdések;
- ❖ munkaszervezet a társulás székhelyének, vagy más tagjának polgármesteri hivatala;
- ❖ jegyzők részvétele a társulási tanács ülésén tanácskozási joggal

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

V. Modul

A helyi önkormányzati képviselő szerepe, jogai és kötelezettségei

2016. október 25.

Tartalmi áttekintés

- 1. Normatív háttér (3. dia)*
- 2. A képviselő jogállása 1-2. (4-5. dia)*
- 3. 4. A képviselő jogai 1-2. (6-7. dia)*
- 5. A képviselő kötelezettségei 1-2. (8-9. dia)*
- 6. Összeférhetetlenség (10, 12-13. dia)*
- 7. Méltatlanság (11. dia)*
- 8. Vagyonnyilatkozat-tételi eljárás (14. dia)*
- 9. Bizottság nem képviselő tagja (15. dia)*
- 10. Közérdekből nyilvános adat (15. dia)*

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Normatív háttér

Normatív háttér:

-Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdés

Minden nagykorú magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásán választó és választható legyen.

-Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény

- jogállás: 28 – 32. § (1) bek.
- jogok - kötelezettségek: 32. § (2) bek. – 35. §
- összeférhetetlenség: 35 – 37. §§
- méltatlanság: 38. §
- vagyonnyilatkozat-tételi eljárás: 39. §
- nem képviselő tag: 40. §

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

A képviselő jogállása 1.

A megbízatás keletkezése:

- ❖ megválasztással

A képviselő:

- tagja a képviselő-testületnek;
- a település valamennyi állampolgárának érdekeit képviseli;
- Jogegyenlőség elve;
- jogai és kötelezettségei azonosak;
- megbízatása nem minősül foglalkoztatási jogviszonynak

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

A képviselő jogállása 2.

A megbízatás megszűnése:

- ❖ a képviselő megválasztását követő helyi önkormányzati általános választás napján, jelöltek hiányában elmaradt választás esetén az időközi választás napján;
- ❖ ha a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán már nem választható;
- ❖ az összeférhetetlenség kimondásával;
- ❖ méltatlanság megállapításával;
- ❖ ha az önkormányzati képviselő, annak az ülésnek az időpontjától, amelyről első ízben távol maradt, egy éven át nem vesz részt a képviselő-testület ülésén (inaktivitás);
- ❖ lemondással;
- ❖ a képviselő-testület feloszlásával;
- ❖ a képviselő-testület feloszlása esetén;
- ❖ az önkormányzati képviselő halálával

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

A képviselő jogai 1.

Jogok:

- testületi ülésen való részvétel (egyben kötelezettség is) és döntéshozatal;
- felvilágosítás kérés (pm-től, alpm-től, jegyzőtől, a bizottság elnökétől; válaszadási kötelezettség max. 30 napon belül);
- írásbeli hozzászólás csatolása, vélemény rögzítése jegyzőkönyvben – kérésére ;
- tanácskozási joggal bizottsági ülésen való részvétel;
- eseti vagy állandó jelleggel képviselheti a képviselő-testületet – megbízás alapján;
- testületi munkában való részvételhez szükséges időre munkavégzés alóli felmentés (jövedelem megtérítése mellett);
- jelnyelv, speciális kommunikációs rendszer használata (ktg-ét az önk. biztosítja);
- képviselő-testület ilyen értelmű döntése esetén tiszteletdíjban, természetbeni juttatás részesülhet

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

A képviselő jogai 2.

Kezdeményezési jog:

- rendeletalkotás, határozathozatal (SZMSZ-ben szabályozottak szerint);
- döntés-felülvizsgálat (bizottság, részönkormányzat, polgármester, jegyző átruházott hatáskörben hozott döntése esetén);
- bizottság feladatkörébe tartozó ügy bizottság előtti megtárgyalása;
- közérdekű ügyben polgármesteri intézkedés;
- összeférhetlenségi, méltatlansági eljárás;
- vagyonnyilatkozat-tételi eljárás;
- kizárás kezdeményezése

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

A képviselő kötelezettségei 1.

Kötelezettségek:

Általános kötelezettség

❖ részt venni:

- testületi ülésen;
- döntéshozatalban;
- képzésen;

❖ kapcsolattartás a választópolgárokkal;

❖ képviselői minőségére szakmai, üzleti ügyeiben nem hivatkozhat

Megszegésük esetén: tiszteletdíj, természetbeni juttatás megvonás
(max. 12 hó, ismételhető)

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

A képviselő kötelezettsége 2.

Egyéb kötelezettségek:

- ❖ eskü;
- ❖ vagyonnyilatkozat-tétel;
- ❖ köztartozásmentes adózói nyilvántartásba vétel;
- ❖ összeférhetetlenségi helyzet megszüntetése;
- ❖ méltatlansági helyzet beálltáról tájékoztatás;
- ❖ nem választhatóságról tájékoztatás;
- ❖ döntéshozatalnál személyes érintettség bejelentése

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Összeférhetetlenség

Alapkövetelmény: a közbizalom fenntartása

Az összeférhetetlenség főbb esetcsoportjai:

- állami hatalomgyakorlás, központi közigazgatás, államigazgatás, hon- és rendvédelmi pozíciók;
- más önkormányzati pozíciótól, valamint más önkormányzattól függetlenséget jelentő pozíciók;
- az önkormányzat által alapított gazdasági társaságban betöltött pozíciók;
- médiatartalom-szolgáltatók egyes fontos pozíciói;
- megyei közgyűlési elnök, alelnök, főpolgármester, főpolgármester-helyettes

Reparáció: a képviselő az okot megszünteti

Joghatása: kimondása napján a képviselői megbízatás törvény erejénél fogva megszűnik

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Méltatlanság

Méltatlansági esetkörök:

- ❖ szándékos bűncselekmény miatt jogerős szabadságvesztésre ítéelés;
- ❖ állammal, önkormányzattal szembeni köztartozás;
- ❖ gazdasági társaságokról szóló törvényi rendelkezés szerint ki nem elégített követelés;
- ❖ jogerős bírósági döntés végrehajtásának akadályozása, elmulasztása;
- ❖ összeférhetlenségi okról a képviselő-testület tájékoztatásának elmulasztása

Nincs képviselői reparációra lehetőség!

Joghatása: képviselő-testület határozattal a képviselő megbízatását megszünteti

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Összeférhetetlenségi eljárás 1.

Ok megszüntetése:

- ❖ megválasztástól számított 30 napon belül;
- ❖ további 30 napon belül nyilatkozattal

Általános eljárási szabályok:

- ❖ eljárás kezdeményezése a polgármesternél: bármely képviselő, vagy bizottság;
- ❖ bizottsági vizsgálat;
- ❖ képviselő-testület: határozattal megállapítja az összeférhetlenségi ok fennállását, és kimondja az összeférhetlenséget;
- ❖ felülvizsgálat: 8 napon belül, törvényszéktől;
- ❖ bíróság: 30 napon belül, nemperes eljárásban dönt;
- ❖ további jogorvoslat, felülvizsgálat: helye nincs

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Összeférhetetlenségi eljárás 2.

Ha a képviselő-testület az összeférhetlenség kérdésében nem dönt, vagy döntése jogszabálysértő:

- ❖ kormányhivatal: a törvényszéknél kezdeményezi az összeférhetlenség kimondását;
- ❖ bíróság: 30 nap, nemperes eljárásban dönt;
- ❖ fellebbezés: 8 nap, a képviselő, a kormányhivatal;
- ❖ másodfokú bíróság: 3 nap, nemperes eljárásban dönt;
- ❖ felülvizsgálat: nincs helye

A méltatlansági eljárásra egyaránt alkalmazandók az összeférhetlenségi eljárás általános és különös szabályai

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Vagyonynyilatkozat-tételi eljárás

Vagyonynyilatkozat-tétel:

- tartalma: Mötv. 2. melléklet;
- határidő: megválasztást, valamint január 1-ét követő 30 nap;
- csatolandó: hozzátartozók (közös háztartásban élő házas-, vagy élettárs, gyermek) vagyonynyilatkozata;
- nyilvántartás: SZMSZ-ben meghatározott bizottság

Mulasztás joghatása:

- képviselői jogok nem gyakorolhatók;
- tiszteletdíj, természetbeni juttatás, költségtérítés nem jár

Vagyonynyilatkozat vizsgálat:

- bárki kezdeményezheti;
- vagyonynyilatkozat-vizsgáló bizottság;
- képviselő-testület tájékoztatása

Bizottság nem képviselő tagja

- a kvt. választja;
- eskü;
- összeférhetetlenségi és méltatlansági szabályok megegyeznek a helyi önkormányzati képviselőre vonatkozó rendelkezésekkel;
- tiszteletdíjra, természetbeni juttatásra, költségtérítésre alkalmazandó szabályok azonosak a képviselőkével

Közérdekből nyilvános adat

- a képviselő tiszteletdíja, természetbeni juttatása, költségtérítése;
- a képviselő vagyonnyilatkozata (hozzátartozó vagyonnyilatkozata nem);
- Bizottság nem képviselő tagjának tiszteletdíja, természetbeni juttatása, költségtérítése

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

VI. Modul

A helyi önkormányzatok feladatai és gazdálkodása

2016. október 25.

IV. Az önkormányzat feladatrendszer

I. Önkormányzati feladat- és hatáskörök

- Kötelező feladatok
 - Mötv.-ben meghatározott feladatok
 - Ágazati törvényekben meghatározott feladatok

- Önként vállalt feladatok
 - Képviselő-testület döntése alapján
 - Helyi népszavazás eredménye alapján

+

- Önkormányzati hatósági ügyek

II. Államigazgatási feladat- és hatáskörök

IV. Az önkormányzat feladatrendszer

Az önkormányzat kötelező feladatai

- csak törvény állapíthatja meg – forrás biztosításával egyidejűleg
- differenciálás kötelező a települési adottságok függvényében
- Mötv. 13. § (a felsorolás nem teljes körű!)
- ágazati törvényekben részletezve
 - pl. ivóvíz-szolgáltatás, egészségügyi alapellátás, óvodai ellátás

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

VI. Az önkormányzat feladatrendszer

Az önkormányzat önként vállalt feladatai

- Ha jogszabály nem utalja más szerv kizárólagos hatáskörébe
- nem veszélyeztetheti a kötelező feladat ellátását
- csak saját bevétel vagy erre rendelt külön forrás terhére

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

VI. Az önkormányzat feladatrendszere

A feladatellátás módjai

- ❖ költségvetési szerv, nonprofit szervezet alapításával
- ❖ gazdálkodó szerv (pl. gazdasági társaság)
- ❖ társulás útján
- ❖ szerződés kötésével (természetes vagy jogi személlyel)

VI. Az önkormányzat feladatrendszer

II. Államigazgatási feladat- és hatáskörök

- csak a helyben gyakran előforduló ügyek (pl. szociális, polgári védelmi, katasztrófa-elhárítási)
- forrását központi költségvetés biztosítja
- elláthatja: polgármester, jegyző, hivatali ügyintéző

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

VI. Az önkormányzat gazdálkodása

Az önkormányzat vagyona

1. Törzsvagyon:

A kötelező önkormányzati feladatkör ellátását vagy hatáskör gyakorlását szolgálja, a törzsvagyon körét jogszabály határozza meg.

- Forgalomképtelen
 - kizárólagos önkormányzati tulajdonban lévő
 - nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű
- Korlátozottan forgalomképes

2. Üzleti vagyon:

Amivel az önkormányzat szabadon rendelkezhet.

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

VI. Az Önkormányzat gazdálkodása

Az önkormányzatok bevételi forrásai:

- Saját bevételek
- Átengedett központi adók
- Feladat alapú állami támogatások
- Egyéb állami támogatások

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

VI. Az Önkormányzat gazdálkodása

Saját bevételek:

- helyi adók
- saját tevékenységből, vállalkozásból, vagyon hasznosításából származó bevételek
- átvett pénzeszközök
- egyéb (működési, ár- és díj-) bevételek
- az önkormányzat és intézményei egyéb sajátos bevételei

Átengedett központi adók:

- gépjárműadó 40 %-a
- a gépjárműadóhoz kapcsolódó bírságból, pótlékból és végrehajtási költségből származó bevétel 100%-a
- a termőföld bérbeadásából származó jövedelem utáni SZJA 100%-a

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

VI. Az Önkormányzat gazdálkodása

A feladatfinanszírozás rendszere:

- ❖ a normatív finanszírozást felváltó, újfajta finanszírozási rendszer
- ❖ központi költségvetési támogatások legnagyobb hányada – kötelező feladatokhoz kapcsolódik
- ❖ megállapítás módja
 - feladatmutatók alapján
 - adóerő-képesség figyelembe vételével;
- ❖ támogatási jogcímek

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

VI. Az Önkormányzat gazdálkodása

A gazdálkodás szabályrendszere, korlátai:

- ❖ önálló gazdálkodás, korlátokkal;
- ❖ adósságot keletkeztető kötelezettségvállalás korlátai;
- ❖ adósságrendezési eljárás;
- ❖ költségvetési szervek alapítása és gazdálkodása

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

VI. Az Önkormányzat gazdálkodása

A gazdálkodás belső ellenőrzése

- A Kt. Pénzügyi Bizottsága
- Jegyző
- Belső ellenőr

A gazdálkodás külső ellenőrzése

- Állami Számvevőszék
- Magyar államkincstár
- Könyvvizsgáló

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

VI. Az Önkormányzat gazdálkodása

Az önkormányzatok költségvetése

A költségvetés a költségvetési évben (mely azonos a naptári évvel) teljesülő költségvetési bevételek és költségvetési kiadások előirányzott összegét tartalmazza. A bevételi előirányzatok azok teljesítésének kötelezettségét, a kiadási előirányzatok azok felhasználásának jogosultságát jelentik.

Önkormányzati Rendelet!

- A költségvetési rendelet elfogadása (beterjesztés febr. 15-ig)
- Beszámoló a költségvetés végrehajtásáról
- Zárszámadási rendelet (május 31-ig)

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

VII. Modul

A helyi önkormányzatok
törvényességi felügyelete

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

VII. A helyi önkormányzatok törvényességi felügyelete Magyarország Alaptörvényében és az Möt.-ben

Az ellenőrzésre jogosult:

- ❖ fővárosi, megyei kormányhivatal;
- ❖ Állami Számvevőszék

- **Az ellenőrzés tárgya:**
 - ❖ működés, döntéshozatal jogszerűsége;
 - ❖ gazdálkodás jogszerűsége, célszerűsége

- **A törvényességi felügyeleti eljárás célja:**
 - ❖ helyi önkormányzat képviselő-testülete;
 - ❖ szervei;
 - ❖ működése jogszerűségének biztosítása

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

VII. A helyi önkormányzatok törvényességi felügyelete Magyarország Alaptörvényében és az Möt.-ben

A törvényességi felügyeleti eljárás terjedelme:

- szervezetének, működésének, döntéshozatali eljárásának,
- döntések (rendelet, határozat) jogszerűségének;
- jogalkotási, döntési és feladat-ellátási (közszolgáltatási) kötelezettsége teljesítésének vizsgálata

A törvényességi felügyeleti eljárás keretében a kormányhivatal nem vizsgálhatja azon határozatokat:

- amelyek alapján munkaügyi vitának vagy közszolgálati jogviszonyból származó vitának (kivéve, ha a határozat a munkavállaló javára történő jogszabálysértést tartalmaz) van helye;
- amelyekben jogszabályban meghatározott bírósági vagy közigazgatási hatósági eljárásnak van helye;
- a képviselő-testület mérlegelési jogkörében hozott, a mérlegelési jogkörben hozott döntések esetében kizárólag a döntéshozatali eljárás jogszerűsége vizsgálható

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

VII. A törvényességi felügyelet A törvényességi felügyelet eszközei 1.

- törvényességi felhívás (általában az egyéb felügyeleti eszközök alkalmazását megelőzi);
- szakmai segítségnyújtás;
- döntéshozó összehívásának kezdeményezése;
- alkotmánybírósági vagy kúriai felülvizsgálat kezdeményezése (rendelet esetében);
- közigazgatási és munkaügyi bíróságnál felülvizsgálat kezdeményezése (határozat esetén);
- kötelezettség elmulasztásának megállapítása, pótlási kötelezés iránti bírósági eljárás indítása;
- a közös önkormányzati hivatalának létrehozására vonatkozó megállapodás pótlása

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

VII. A törvényességi felügyelet A törvényességi felügyelet eszközei 2.

- ❖ a képviselő-testület felosztatásának kezdeményezése;
- ❖ a központi költségvetésből járó támogatás visszatartásának megvonásának, kezdeményezése;
- ❖ a sorozatos törvénysértést elkövető polgármester tisztségének megszüntetése iránti per indítása;
- ❖ fegyelmi eljárást kezdeményezése (polgármester vagy jegyző ellen);
- ❖ Állami Számvevőszék vizsgálatának kezdeményezése;
- ❖ törvényességi felügyeleti bírság

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

**Köszönjük
a figyelmet!**